Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN JEUGD

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **agendering op het Overlegcomité van een nota aangaande de afwerking en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan**

Samenvatting

Voor de indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan is de in de Verordening (EU) 2023/955 voorziene deadline van eind juni 2025 overschreden. Met de recente aanduiding van een federale unieke bevoegde autoriteit is een belangrijk stap vooruit gezet. De Vlaamse Regering vraagt via het Overlegcomité alle betrokken entiteiten op om zo snel als mogelijk hun plannen af te werken en te compileren in het Belgische Sociaal Klimaatplan en dit voor 9 juni 2026 in te dienen bij de Europese Commissie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De Vlaamse projecten in het kader van het Sociaal Klimaatfonds worden uitgevoerd door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), Agentschap Wonen in Vlaanderen (WiV), departement Mobiliteit en Openbare Werken (dMOW), De Lijn en VLAIO, Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) en de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA) en departement Financiën en Begroting (dFB).
Het betreft volgende beleidsvelden:

- VEKA: beleidsveld Energie en Klimaat
- WiV: beleidsveld Wonen
- VLAIO: beleidsveld economie
- dMOW: beleidsveld mobiliteit
- De Lijn: beleidsveld mobiliteit
- ABB: beleidsveld binnenlands bestuur
- PMV: beleidsveld economie
- DKBUZA: ondersteuning Vlaamse Regering
- dFB: budgettair beleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 6 oktober 2025 keurde het Overlegcomité op voorstel van het Waalse Gewest de finale verdeling van het Belgische budget uit het Sociaal Klimaatfonds voor de periode 2026 tot en met 2032 goed.

Op 10 december 2025 keurde de Nationale Klimaatcommissie, waarin zowel de federale Staat als de gewesten zijn vertegenwoordigd, volgende timing goed:

Mijlpaal	**Wie**	**Wanneer**
Plan ingediend bij Europese Commissie	Centrale autoriteit	27/2/2026
Goedkeuring van het plan	OC	Februari 2026
Finaal plan opgeleverd aan NKC (hoofdstukken 1,2,3,4)	WG SCP	30/01/2026
Goedkeuring individuele bijdrages aan het plan (hoofdstuk 2)	Federale- en gewestregeringen	01/2026

Op 19 december 2025 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan de verdeling van het Vlaamse budget uit het Sociaal Klimaatfonds en de governance van het Sociaal Klimaatplan (VR 2025 1912 DOC.1303/1BIS).

2. INHOUD

Uiteenzetting

Op Europees niveau werd het Sociaal Klimaatfonds (SKF) opgericht om de sociale impact van het aankomende nieuwe emissiehandelssysteem voor gebouwen en transport (ETS2) te verzachten.
Voor België is een SKF-budget beschikbaar van 2,21 miljard euro: 1.656.324.515 euro SKF en 552.108.172 euro cofinanciering (25%), te verdelen over de federale overheid en de drie gewesten. Om aanspraak te kunnen maken op deze middelen voor de periode 2026 tot half 2032, moet elke lidstaat een Sociaal Klimaatplan indienen bij de Europese Commissie. Volgens de bepalingen van Verordening (EU) 2023/955 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal klimaatfonds moest dit plan uiterlijk 30 juni 2025 worden ingediend.

Binnen België werd in de Nationale Klimaatcommissie overeengekomen dat elke entiteit (de drie gewesten en het federale niveau) een eigen bijdrage met maatregelen opstelt. Nadat deze wordt goedgekeurd, wordt ze gecompileerd in een Belgisch plan, dat na validatie door de Nationale Klimaatcommissie en het Overlegcomité wordt ingediend bij de Europese Commissie. Elk land moest uiterlijk 30 juni 2025 een Sociaal Klimaatplan (SKP) met maatregelen en investeringen indienen bij de Europese Commissie om aanspraak te kunnen maken op de middelen van het Sociaal Klimaatfonds (SCF).

De opmaak van het Belgische plan heeft aanzienlijke vertraging opgelopen waardoor de officiële deadline van 30 juni 2025 niet werd gehaald. Aan de basis van de laattijdige indiening liggen voornamelijk de volgende oorzaken:
- Uitblijven van een beslissing over de intra-Belgische verdeling van het Belgische budget;
- Uitblijven van een beslissing tot aanduiding van een Belgische autoriteit die moet functioneren als exclusief aanspreekpunt tussen ons land en de Europese Commissie;

- De tijdsintensieve uitwerking van de maatregelen bij de vier entiteiten, die moeten voldoen aan een breed pakket inhoudelijke en vormelijke vereisten.

Op 6 oktober 2025 keurde het Overlegcomité de finale verdeling van het Belgische budget uit het Sociaal Klimaatfonds voor de periode 2026 tot en met 2032 goed.
- Federale Staat: 13,13%
- Vlaanderen: 43,42%
- Wallonië: 32,95%
- Brussels Hoofdstedelijk gewest: 10,50%

De entiteiten werken nu zo snel mogelijk hun voorgestelde maatregelen af, daarbij rekening houdend met het advies dat de Europese Commissie bezorgde tijdens een informeel adviesproces.

Voor meerdere maatregelen is de opstart door de entiteiten voorzien in 2026, waardoor de afwerking en indiening van het geïntegreerde Belgische Sociaal Klimaatplan van belang zijn. Eens ingediend voorziet de EC een periode tot maximaal 5 maanden voor evaluatie en beoordeling van het plan.

De Nationale Klimaatcommissie van 10 december 2025 besliste volgende m.b.t. de timing van de afwerking van het Belgisch Sociaal Klimaatplan:

Mijlpaal	**Wie**	**Wanneer**
Plan ingediend bij Europese Commissie	Centrale autoriteit	27/2/2026
Goedkeuring van het plan	OC	Februari 2026
Finaal plan opgeleverd aan NKC (hoofdstukken 1,2,3,4)	WG SCP	30/01/2026
Goedkeuring individuele bijdrages aan het plan (hoofdstuk 2)	Federale- en gewestregeringen	01/2026

Het Vlaamse Voorzitterschap van de Nationale Klimaatcommissie agendeerde op de bijeenkomst van 26 januari 2026 een nota met het verzoek aan de federale overheid om zo snel als mogelijk één centrale bevoegde autoriteit aan te wijzen en aan de NKC voor te leggen ter goedkeuring. Daarnaast werd via de geagendeerd nota een herziene retroplanning voorgelegd. Tijdens deze bijeenkomst kondigde het federale niveau het politiek akkoord aan om een unieke Belgische autoriteit aan te duiden: de Federale Overheidsdienst (FOD) Beleid en Ondersteuning (afgekort als BOSA, Beleid & Ondersteuning, Stratégie & Appui) werd i.s.m. FOD Volksgezondheid, Leefmilieu en Veiligheid van de Voedselketen aangeduid als bevoegde autoriteit. Over de voorgestelde herziene retroplanning werd geen akkoord gevonden. Het betrof de volgende planning:

Mijlpaal	Wie	Wanneer
Plan ingediend bij Europese Commissie	Centrale autoriteit	Maart 2026
Goedkeuring van het plan	OC	10 maart 2026
Finaal plan opgeleverd aan NKC (hoofdstukken 1,2,3,4)	WG SCP	27/02/2026
Goedkeuring individuele bijdrages aan het plan (hoofdstuk 2)	Federale- en gewestregeringen	01/2026

De Nationaal Klimaatcommissie van 1 april besliste om de afwerking en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan in een stroomversnelling te krijgen door een tweewekelijks interfederaal IKW te houden tot elke entiteit zijn maatregelen heeft afgeklopt. Deze IKW's zijn van start gegaan in de week van 20 april.

Nu enkele belangrijke obstakels voor de afwerking en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan zijn weggewerkt, is een zo snel mogelijke indiening hoogdringend:

- Er zijn bij meerdere entiteiten maatregelen waarvan opstart voorzien en gebudgetteerd is vanaf 2026;
- De lancering van de maatregelen uit het plan kan een welkome positieve impuls geven aan de economische activiteit in onder meer de sectoren bouw en mobiliteit;
- De Europese middelen kunnen pas door de EU worden toegekend en overgemaakt na goedkeuring door de Europese Commissie van het nationale Sociaal Klimaatplan;
- De nota aan het Overlegcomité van 13 januari 2026, geagendeerd door de federale minister van Europese Zaken, betreffende de omzetten en uitvoeren van Europees recht verzoekt de bevoegde autoriteiten van de gefedereerde entiteiten om de overschreden én toekomstige deadlines te respecteren zodat boetes en andere problemen kunnen worden vermeden.

Rekening houdend met het voorgaande en met de behoefte aan een beperkte periode waarin de entiteiten hun deel van het plan afwerken en deze compileren in het Belgische plan dat door de federale autoriteit kan worden ingediend, wordt als uiterste datum voor indiening dinsdag 9 juni voorgesteld.

Met bijgaande nota aan het Overlegcomité verzoekt de Vlaamse Regering de federale Regering en de regeringen van de drie gewesten om dringend werk te maken van de afwerking van hun input voor het Belgische Sociaal Klimaatplan en dit zo snel als mogelijk te laten indienen bij de Europese Commissie door de unieke Belgische nationale autoriteit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring door de Vlaamse Regering van de nota aan het Overlegcomité zal de minister-president de nota agenderen op het Overlegcomité.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° bijgaande nota aan het Overlegcomité goed te keuren;

2° de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten de nota te agenderen op het eerstvolgende Overlegcomité.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Hans BONTE

Bijlage: nota aan het Overlegcomité m.b.t. de afwerking en indiening van het Belgische Sociaal Klimaatplan